

การศึกษาการรับรู้พัฒนาการในการเรียนรู้ ปัจจัยความสำเร็จและปัญหาอุปสรรค
ของผู้เรียนรายวิชาการวัดและการทดสอบทางจิตวิทยา
The Study of Perceived Learning Development, Success
Factors and Obstacles of Students Enrolling in the
Measurement and Psychological Testing Course

ดร.วิธัญญา วัฒนโณ Dr. Vitanya Vanno
สุพัทธ แสนแจ่มใส Supat Sanjamsai

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการรับรู้พัฒนาการในการเรียนรู้รายวิชาการวัดและการทดสอบทางจิตวิทยาของผู้เรียน 2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้พัฒนาการในการเรียนรู้กับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรายวิชาการวัดและการทดสอบทางจิตวิทยา และ3) ศึกษาปัจจัยความสำเร็จและปัญหาอุปสรรคในการเรียนของผู้เรียนรายวิชาการวัดและการทดสอบทางจิตวิทยา ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนิสิตชั้นปีที่3 วิชาเอกจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2557 จำนวน 36 คน การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยใช้การทดสอบทีแบบจับคู่เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการรับรู้พัฒนาการในการเรียนรู้รายวิชาการวัดและการทดสอบทางจิตวิทยาของผู้เรียนและใช้การวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สันเพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้พัฒนาการในการเรียนรู้กับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรายวิชาการวัดและการทดสอบทางจิตวิทยา ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยความสำเร็จและปัญหาอุปสรรคในการเรียนของผู้เรียนรายวิชาการวัดและการทดสอบทางจิตวิทยา ผลการวิจัยพบว่าผู้เรียนรับรู้ว่าตนเองมีพัฒนาการในการเรียนรู้หัวข้อ “การวิเคราะห์คุณภาพของข้อคำถามรายข้อ “มากที่สุด($\bar{D} = 2.33, S_D = .89$) รองลงมา คือหัวข้อ “ประเภทและวิธีการประมาณค่าความเที่ยง” ($\bar{D} = 2.28, S_D = .85$) และพบว่า การรับรู้พัฒนาการในการเรียนรู้มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรายวิชาการวัดและการทดสอบทางจิตวิทยาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .46, p < .01$) สำหรับปัจจัยความสำเร็จและปัญหาอุปสรรคในการเรียนรายวิชาการวัดและการทดสอบทางจิตวิทยาพบว่าเป็นปัจจัยด้านผู้เรียนมากที่สุด

คำสำคัญ : การรับรู้พัฒนาการในการเรียนรู้ ปัจจัยความสำเร็จและอุปสรรค รายวิชาการวัดและการทดสอบทางจิตวิทยา

Abstract

The purposes of this research were to study 1) perceived learning development of students taking the measurement and psychological testing course, 2) the relationship between perceived learning development and achievement in the measurement and psychological testing course, and 3) success factors and obstacles experienced by students enrolled in the measurement and psychological testing course. The sample included 36 3rd year students of Psychology from Srinakharinwirot University in academic year 2014. Questionnaires were used to collect data. Quantitative data were analyzed using mean, standard deviation, and paired-sample t-test. Qualitative data were analyzed using content analysis. Results indicated that students perceived they have learning development highest on the topics of "item analysis" and "types of reliability and reliability estimation" ($\bar{D}=2.33$, $S_D=.89$ and $\bar{D}=2.28$, $S_D=.85$, respectively). The perceived learning development has positively correlated with achievement in the measurement and psychological testing course ($r=.46$, $p<.01$). Success factors and obstacles are mostly relevant to the student factors.

Keywords : Perceived Learning Development, Success Factors and Obstacles, Measurement and Psychological Testing Course

บทนำ

จิตวิทยา (psychology) เป็นการศึกษาพฤติกรรม (behavior) และกระบวนการทางจิต (mental processes) ด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ (Coon; & Mitterer. 2010: 12) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อบรรยาย (describe) เข้าใจ (understand) ทำนาย (predict) และควบคุม (control) พฤติกรรม (Coon; & Mitterer. 2010: 15) นักจิตวิทยาใช้การวิจัยเป็นแนวทางสำคัญในการแสวงหาความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมและกระบวนการทางจิตของมนุษย์ การวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) ในทางจิตวิทยาจะต้องอาศัยการวัด (measurement) ซึ่งเป็นการกำหนดตัวเลขให้กับสิ่งต่างๆ ตามกฎเกณฑ์ (Miller; Lovler; & McIntire. 2013: 566) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ใช้ตอบคำถามวิจัย การวัดจึงเป็นพื้นฐานสำคัญของการวิจัยทางจิตวิทยา ผู้เรียนสาขาจิตวิทยาจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจความสามารถและทักษะด้านการวัด นอกจากนี้การทดสอบ (testing) ด้วยแบบทดสอบทางจิตวิทยา (psychological tests) ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้วัดคุณลักษณะส่วนบุคคล (personal attribute) อุปนิสัย (trait) หรือลักษณะ (characteristic) ที่มีความสำคัญต่อการบรรยายและเข้าใจพฤติกรรม (Miller; Lovler; & McIntire. 2013: 569) ก็มีความสำคัญเช่นกัน โดยการทดสอบทางจิตวิทยาอาจเกิดขึ้นในบริบทต่างๆ เช่นบริบททางการศึกษา บริบททางคลินิกและการให้คำปรึกษา บริบททางธุรกิจอุตสาหกรรมหรือองค์การ เป็นต้น ผู้เรียนสาขาจิตวิทยาจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทดสอบและการใช้แบบทดสอบทางจิตวิทยาในบริบทต่างๆ เหล่านี้

หลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา ซึ่งเปิดสอนให้กับนิสิตวิชาเอกจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒกำหนดให้ผู้เรียนจะต้องเรียนรายวิชาการวัดและการทดสอบทางจิตวิทยา(measurement and psychological testing) เป็นวิชาเอกบังคับ โดยหัวข้อเนื้อหาของรายวิชานี้จะครอบคลุมประเด็นเกี่ยวกับความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการวัดและการทดสอบ กระบวนการทดสอบทางจิตวิทยา จรรยาบรรณในการทดสอบทางจิตวิทยา ความรู้พื้นฐานทางสถิติ การวิเคราะห์คุณภาพของข้อคำถามรายข้อ ความเที่ยงและความตรงของการวัด การทดสอบทางจิตวิทยาในบริบทต่างๆและเครื่องมือวัด/แบบทดสอบทางจิตวิทยา ประเภทต่างๆ (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะมนุษยศาสตร์. 2557ก: ออนไลน์)

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาว่าหลังจากเรียนรายวิชาการวัดและการทดสอบทางจิตวิทยาไปแล้ว ผู้เรียนรับรู้ว่าตนเองเกิดพัฒนาการในการเรียนรู้หัวข้อต่างๆมากน้อยเพียงใด ซึ่งจะช่วยให้ผู้สอนทราบว่าผู้เรียนประสบปัญหาหรือความยากลำบากในการเรียนรู้เนื้อหาหรือหัวข้ออะไรเพื่อที่จะให้ความช่วยเหลือผู้เรียนได้อย่างถูกต้องเหมาะสมและศึกษาด้วยว่าการรับรู้พัฒนาการในการเรียนรู้ของผู้เรียนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรายวิชาการวัดและการทดสอบทางจิตวิทยาหรือไม่อย่างไร นอกจากนี้ การวิจัยนี้ยังมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยความสำเร็จและปัญหาอุปสรรคในการเรียนของผู้เรียนรายวิชาการวัดและการทดสอบทางจิตวิทยา ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการออกแบบและการปรับปรุงการเรียนการสอนรายวิชานี้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดประสิทธิผลในการเรียนรู้สูงสุด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการรับรู้พัฒนาการในการเรียนรู้รายวิชาการวัดและการทดสอบทางจิตวิทยาของผู้เรียน
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้พัฒนาการในการเรียนรู้กับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรายวิชาการวัดและการทดสอบทางจิตวิทยา
3. เพื่อศึกษาปัจจัยความสำเร็จและปัญหาอุปสรรคในการเรียนของผู้เรียนรายวิชาการวัดและการทดสอบทางจิตวิทยา

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาการรับรู้พัฒนาการในการเรียนรู้ในการวิจัยนี้เป็นการรับรู้พัฒนาการในการเรียนรู้รายวิชาการวัดและการทดสอบทางจิตวิทยา ซึ่งเป็นรายวิชาเอกบังคับตามหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิตสาขาวิชาจิตวิทยา โดยการรับรู้พัฒนาการในการเรียนรู้จะได้อาจมาจากการเปรียบเทียบผลการประเมินความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชา ก่อนเรียนและหลังเรียนของผู้เรียนตามการรับรู้ของตนเอง สำหรับประชากรในการวิจัยนี้คือนิสิตวิชาเอกจิตวิทยา ชั้นปีที่ 3 คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่ได้ลงทะเบียนเรียนรายวิชาการวัดและการทดสอบทางจิตวิทยาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 38 คน

นิยามศัพท์เฉพาะ

วิชาการวัดและการทดสอบทางจิตวิทยาคือรายวิชาเอกบังคับในหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิตสาขาวิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒซึ่งคำอธิบายรายวิชาคือศึกษาและฝึกปฏิบัติการวัดทางจิตวิทยาตามหลักการและทฤษฎีเบื้องต้น การประยุกต์หลักการวัดเพื่อการทดสอบทางจิตวิทยาในบริบทของสังคม ปัจจุบัน ได้แก่ วงการการศึกษา วงการธุรกิจอุตสาหกรรมและวงการคลินิก มีการวิเคราะห์ประเด็นทางสังคมในปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับการวัดและการทดสอบทางจิตวิทยา ปัญหาการนำแบบทดสอบของต่างประเทศมาใช้กับคนไทย ปัญหาความน่าเชื่อถือของแบบทดสอบคัดเลือกเข้าเรียนหรือเข้าทำงาน และปัญหาด้านจรรยาบรรณและจริยธรรมที่เกิดจากการนำแบบทดสอบไปใช้

ปัจจัยความสำเร็จในการเรียน คือองค์ประกอบ สภาพแวดล้อมหรือบรรยากาศการเรียนการสอน ซึ่งช่วยสนับสนุนหรือส่งเสริมประสิทธิผลในการเรียนรู้ของผู้เรียน ประกอบด้วยปัจจัยด้านหลักสูตร ด้านผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านสื่อวัสดุ/อุปกรณ์การเรียนการสอน และด้านอื่นๆ

ปัญหาอุปสรรคในการเรียน คือองค์ประกอบ สภาพแวดล้อมหรือบรรยากาศการเรียนการสอน ซึ่งขัดขวางการเรียนรู้หรือทำให้ผู้เรียนประสบปัญหาหรือได้รับความยากลำบากในการเรียนรู้ ประกอบด้วยปัญหาอุปสรรคด้านหลักสูตรและเนื้อหาวิชา ด้านผู้เรียนด้านกิจกรรมและสื่อการสอน และด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียน

นิยามศัพท์ปฏิบัติการ

การรับรู้พัฒนาการในการเรียนรู้ คือปริมาณความแตกต่างของความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาการวัดและการทดสอบทางจิตวิทยาก่อนเรียนและหลังเรียนตามการรับรู้ของผู้เรียน วัดได้จากมาตรวัดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาตามการรับรู้ของผู้เรียนซึ่งแบ่งเป็น 2 ส่วน คือความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิทยาก่อนเรียนและความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาหลังเรียน มาตรวัดทั้ง 2 ส่วนมีลักษณะเป็นมาตรประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ ตั้งแต่ร้อยละน้อยที่สุดถึงมากที่สุด ความแตกต่างของคะแนนความรู้ความเข้าใจก่อนเรียนกับหลังเรียนสูงหมายถึงผู้เรียนรับรู้ว่าคุณเองมีความรู้ความเข้าใจในหัวข้อเนื้อหานี้เพิ่มขึ้นมาก ความแตกต่างของคะแนนความรู้ความเข้าใจก่อนเรียนกับหลังเรียนต่ำหมายถึงผู้เรียนรับรู้ว่าคุณเองมีความรู้ความเข้าใจในหัวข้อเนื้อหานี้เพิ่มขึ้นน้อย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคือคะแนนสอบรายวิชาการวัดและการทดสอบทางจิตวิทยาของนิสิตวิชาเอกจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ความสำคัญของการวิจัย

การศึกษาการรับรู้พัฒนาการในการเรียนรู้ของผู้เรียนรายวิชาการวัดและการทดสอบทางจิตวิทยาทำให้ผู้สอนทราบว่าผู้เรียนประสบปัญหาหรือความยากลำบากในการเรียนรู้เนื้อหาหรือหัวข้ออะไร ซึ่งจะช่วยให้ผู้สอน

สามารถให้ความช่วยเหลือผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม การวิจัยนี้ยังทำให้ทราบว่าการรับรู้พัฒนาการในการเรียนรู้ของผู้เรียนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรายวิชาการวัดและการทดสอบทางจิตวิทยาหรือไม่อย่างไรซึ่งทำให้ทราบความสอดคล้องระหว่างการรับรู้ของผู้เรียนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ นอกจากนี้การศึกษาปัจจัยความสำเร็จและปัญหาอุปสรรคของผู้เรียนรายวิชาการวัดและการทดสอบทางจิตวิทยาจะช่วยทำให้ผู้สอนสามารถออกแบบและปรับปรุงการเรียนการสอนรายวิชานี้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดประสิทธิผลในการเรียนรู้สูงสุดได้

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยมีดังนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่แบบสอบถามซึ่งประกอบด้วย3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วยเพศ โปรแกรมการเรียนระดับมัธยมปลาย ผลการเรียนวิชาสถิติและเกรดเฉลี่ยสะสม

ตอนที่ 2 มาตรวัดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาตามการรับรู้

มาตรวัดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาตามการรับรู้ประกอบด้วยรายการของหัวข้อเนื้อหาวิชาจำนวน 21 หัวข้อ ซึ่งผู้วิจัยพัฒนาขึ้นโดยพิจารณาจากคำอธิบายรายวิชาและหัวข้อเนื้อหาวิชาการวัดและการทดสอบทางจิตวิทยาในหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาจิตวิทยา มาตรวัดนี้แบ่งเป็น2 ส่วน คือความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาก่อนเรียนและความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาหลังเรียน ซึ่งผู้ตอบจะต้องตอบคำถามลงในมาตรวัดทั้ง 2 ส่วนที่มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ ตั้งแต่มากที่สุดถึงน้อยที่สุด คะแนนสูงหมายถึงผู้เรียนรับรู้ว่าคุณมีความรู้ความเข้าใจในหัวข้อเนื้อหาในระดับสูง คะแนนต่ำหมายถึงผู้เรียนรับรู้ว่าคุณมีความรู้ความเข้าใจในหัวข้อเนื้อหาในระดับต่ำ

ตอนที่ 3 แบบสำรวจปัจจัยความสำเร็จและปัญหาอุปสรรคในการเรียน

แบบสำรวจปัจจัยความสำเร็จและปัญหาอุปสรรคในการเรียนประกอบด้วยข้อคำถามปลายเปิด (open-ended) 2 ข้อ ได้แก่ “นิสิตคิดว่าปัจจัยที่มีความสำคัญต่อความสำเร็จในการเรียนวิชานี้คืออะไร” และ “นิสิตประสบปัญหาอะไรบ้างในการเรียนวิชานี้”

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลกับผู้เรียนในชั้นเรียนด้วยตนเอง โดยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการตอบแบบสอบถามว่าเพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนรายวิชาการวัดและการทดสอบทางจิตวิทยาและการตอบแบบสอบถามจะไม่มีผลกระทบต่อผลการเรียนของนิสิต ทั้งนี้ในวันที่ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลมีนิสิตไม่มา

เรียน 2 คน ผู้วิจัยจึงแจกแบบสอบถามให้กับนิสิตทั้งหมด 36 ชุด ซึ่งได้รับกลับคืนมาทั้ง 36 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 โดยแบบสอบถามทุกชุดสามารถนำมาใช้วิเคราะห์ข้อมูลได้

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยนี้แบ่งเป็น 2 ส่วน คือการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพดังนี้

(1) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณประกอบด้วย การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยใช้สถิติเชิงบรรยายได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาก่อนเรียนกับหลังเรียนเพื่อระบุพัฒนาการในการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้เรียน ซึ่งผู้วิจัยใช้สถิติเชิงอ้างอิง ได้แก่ การทดสอบทีแบบจับคู่ (paired sample t-test) และการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้พัฒนาการในการเรียนรู้กับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรายวิชาการวัดและการทดสอบทางจิตวิทยาของผู้เรียน โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson product moment correlation coefficient)

(2) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยความสำเร็จ และปัญหาอุปสรรคในการเรียนของผู้เรียนรายวิชาการวัดและการทดสอบทางจิตวิทยา

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 การรับรู้พัฒนาการในการเรียนรู้ และความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้พัฒนาการในการเรียนรู้กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาการวัดและการทดสอบทางจิตวิทยา และตอนที่ 3 ปัจจัยความสำเร็จและปัญหาอุปสรรคในการเรียนรายวิชาการวัดและการวิจัยทางจิตวิทยา

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ โปรแกรมการเรียนระดับมัธยมปลายและผลการเรียนวิชาสถิติโดยใช้สถิติเบื้องต้น ได้แก่ ร้อยละและเกรดเฉลี่ยสะสมโดยใช้สถิติเบื้องต้นคือค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าผู้ตอบส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 75) ส่วนใหญ่เรียนโปรแกรมคณิต-วิทย์ในระดับชั้นมัธยมปลาย (ร้อยละ 69.44) รองลงมา คือโปรแกรมศิลป์-คำนวณ

(ร้อยละ 16.67) ผลการเรียนรู้วิชาสถิติ คือเกรดA (ร้อยละ 38.89) รองลงมา คือเกรดB (ร้อยละ 19.44) ส่วนเกรดเฉลี่ยสะสมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.48 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .28

ตอนที่ 2 การรับรู้พัฒนาการในการเรียนรู้ และความสัมพันธระหว่งการรับรู้พัฒนาการในการเรียนรู้กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาการวัดและการทดสอบทางจิตวิทยา

ผู้วิจัยคำนวณคะแนนความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาก่อนเรียนและหลังเรียนตามการรับรู้ของผู้เรียน แล้วเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาก่อนเรียนกับหลังเรียนตามการรับรู้ของผู้เรียนโดยใช้การทดสอบทีแบบจับคู่ (paired sample t-test) พบว่า ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาก่อนเรียนโดยรวมตามการรับรู้ของผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยเลขคณิตเท่ากับ 1.71 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .40 ($M=1.71$, $SD=.40$) ส่วนความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาหลังเรียนโดยรวมตามการรับรู้ของผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยเลขคณิตเท่ากับ 3.59 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .48 ($M=3.59$, $SD=.48$) เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาก่อนเรียนและหลังเรียนโดยรวมตามการรับรู้ของผู้เรียน พบว่าหลังเรียน ผู้เรียนรับรู้ว่ามีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาโดยรวมสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($t=24.609$, $p<.001$, การทดสอบแบบหางเดียว)

เมื่อพิจารณาคะแนนความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาในแต่ละหัวข้อ พบว่าหลังเรียน ผู้เรียนรับรู้ว่ามีความรู้ความเข้าใจในหัวข้อต่างๆ สูงกว่าก่อนเรียนทุกหัวข้อ โดยพบว่า ผู้เรียนรับรู้ว่ามีความรู้ความเข้าใจในหัวข้อ “การวิเคราะห์คุณภาพของข้อคำถามรายข้อ” เพิ่มขึ้นมากที่สุด ($\bar{D} = 2.33$, $S_D=.89$) รองลงมา คือหัวข้อ “ประเภทและวิธีการประมาณค่าความเที่ยง” และหัวข้อ “ประวัติของการวัดและการทดสอบทางจิตวิทยา” ตามลำดับ ($\bar{D} = 2.28$, $S_D=.85$ และ $\bar{D} = 2.19$, $S_D=.79$ ตามลำดับ) ส่วนหัวข้อ “ความรู้พื้นฐานทางสถิติ” ผู้เรียนรับรู้ว่ามีความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้นน้อยที่สุด ($\bar{D} = .92$, $S_D=.77$) เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาก่อนเรียนและหลังเรียนในแต่ละหัวข้อตามการรับรู้ของผู้เรียน พบว่าหลังเรียน ผู้เรียนรับรู้ว่ามีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ในทุกหัวข้อ โดยค่าที (t) มีค่าอยู่ระหว่าง 7.143-21.643 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงไว้ในตาราง 1

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้ตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้พัฒนาการในการเรียนรู้กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาการวัดและการทดสอบทางจิตวิทยาด้วยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson product moment correlation coefficient) ผลการวิเคราะห์ พบว่าการรับรู้พัฒนาการในการเรียนรู้มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาการวัดและการทดสอบทางจิตวิทยาในทิศทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r=.46$, $p<.01$)

ตาราง 1 พัฒนาการในการเรียนรู้วิชาการวัดและการทดสอบทางจิตวิทยาตามการรับรู้ของผู้เรียน

หัวข้อ	ก่อนเรียน		หลังเรียน		t	คะแนนพัฒนาการ		ลำดับที่คะแนนพัฒนาการ
	M	SD	M	SD		\bar{D}	S_D	
1. ความหมายของการวัดและการทดสอบ	1.78	.72	3.81	.47	15.018***	2.03	.81	5
2. ธรรมชาติของการวัดตัวแปรทางจิตวิทยา	1.47	.65	3.39	.80	13.154***	1.92	.87	8
3. วัตถุประสงค์ของการทดสอบทางจิตวิทยา	2.31	.86	4.03	.65	10.606***	1.72	.97	12
4. ประเภทของแบบทดสอบทางจิตวิทยา	1.81	.75	3.83	.56	15.717***	2.03	.77	5
5. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการทดสอบ	2.11	.85	3.94	.63	9.924***	1.83	1.11	10
6. ประวัติของการวัดและการทดสอบทางจิตวิทยา	1.25	.50	3.44	.77	16.745***	2.19	.79	3
7. จรรยาบรรณและประเด็นทางวิชาชีพในการทดสอบทางจิตวิทยา	2.53	1.00	4.25	.65	12.686***	1.72	.81	12
8. ความรู้พื้นฐานทางสถิติ	2.56	1.08	3.47	.81	7.143***	0.92	.77	14
9. การวิเคราะห์คุณภาพของข้อคำถามรายข้อ	1.14	.35	3.47	.77	15.652***	2.33	.89	1
10. ความหมายของความเที่ยง	1.78	.83	3.75	.73	14.009***	1.97	.84	6
11. ประเภทและวิธีการประมาณค่าความเที่ยง	1.17	.38	3.44	.81	16.099***	2.28	.85	2
12. ปัจจัยที่มีผลต่อความเที่ยง	1.42	.60	3.56	.73	21.643***	2.14	.59	4
13. ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการวัดและการประมาณค่าคะแนนจริง	1.44	.69	3.47	.65	17.472***	2.03	.70	5
14. ความหมายของความตรง	1.83	.85	3.75	.69	13.154***	1.92	.87	8
15. ประเภทและหลักฐานของความตรง	1.25	.50	3.22	.83	14.606***	1.97	.81	6
16. การวิเคราะห์องค์ประกอบ	1.08	.37	3.03	.91	12.625***	1.94	.92	7
17. การวัดและการทดสอบทางจิตวิทยาในวงการการศึกษา	2.08	.81	3.64	.72	12.081***	1.56	.77	13
18. การวัดและการทดสอบทางจิตวิทยาในวงการคลินิก	1.69	.79	3.56	.88	11.279***	1.86	.99	9
19. การวัดและการทดสอบทางจิตวิทยาในวงการธุรกิจอุตสาหกรรม/องค์การ	1.78	.72	3.53	.77	12.011***	1.75	.87	11
20. เครื่องมือวัด/แบบทดสอบทางจิตวิทยา	2.00	.79	3.75	.69	14.346***	1.75	.73	11
21. การใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือวัด	1.39	.60	3.14	.93	11.585***	1.75	.91	11
โดยรวม (n=36)	1.71	.40	3.59	.48	24.609***	1.89	.46	-

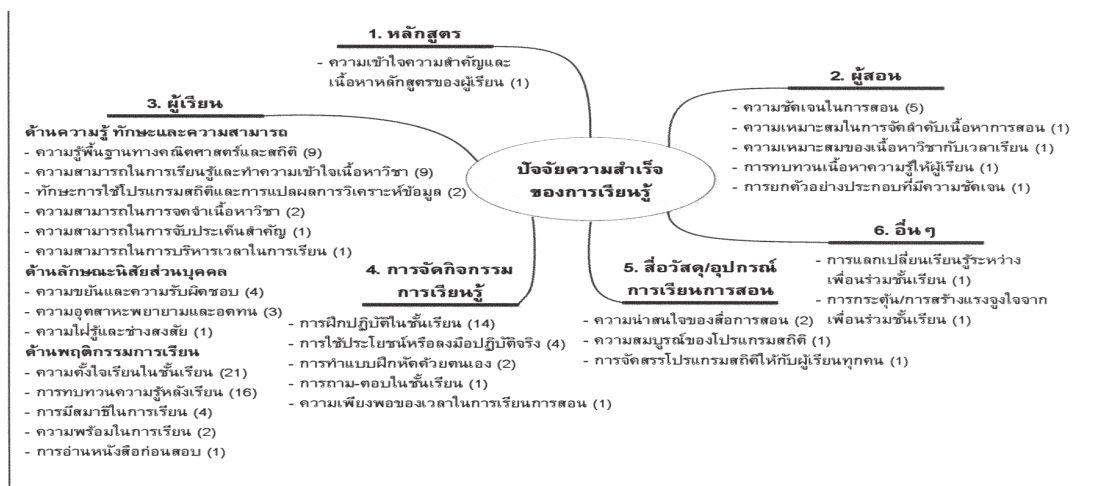
***p<.001

ตอนที่ 3 ปัจจัยความสำเร็จและปัญหาอุปสรรคในการเรียนรายวิชาการวัดและการทดสอบทางจิตวิทยา

ผู้วิจัยวิเคราะห์ปัจจัยความสำเร็จและปัญหาอุปสรรคของผู้เรียนรายวิชาการวัดและการทดสอบทางจิตวิทยาโดยอาศัยพื้นฐานแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอนซึ่งประกอบด้วยหลักสูตร ผู้สอน ผู้เรียน สื่อวัสดุ/อุปกรณ์การเรียนการสอน และเทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนรู้(ศิริชัย กาญจนวาสี, 2552) ซึ่งผลการวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับปัจจัยความสำเร็จในการเรียน พบว่าปัจจัยความสำเร็จในการเรียนตามการรับรู้ของผู้เรียนครอบคลุมองค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอนด้านหลักสูตร ผู้สอน ผู้เรียน สื่อวัสดุ/อุปกรณ์การเรียนการสอน และเทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ผลการวิเคราะห์เนื้อหา พบว่าผู้เรียนรับรู้ว่าจะ**องค์ประกอบด้านผู้เรียน**เป็นปัจจัยความสำเร็จในการเรียนมากที่สุด องค์ประกอบด้านผู้เรียนนี้จำแนกได้เป็น3 ด้าน คือ1) ด้านความรู้ ทักษะและความสามารถของผู้เรียนซึ่งพบว่าปัจจัยความสำเร็จที่มีความถี่สูงสุดคือ“ความรู้พื้นฐานทางคณิตศาสตร์และสถิติ” และ“ความสามารถในการเรียนรู้และทำความเข้าใจเนื้อหาวิชา” 2) ด้านลักษณะนิสัยส่วนบุคคล ซึ่งพบว่าปัจจัยความสำเร็จที่มีความถี่สูงสุดคือ“ความขยันและความรับผิดชอบ” รองลงมาคือ“ความอดสาหะพยายามและอดทน” และ3) ด้านพฤติกรรมกรเรียน ซึ่งพบว่าปัจจัยความสำเร็จที่มีความถี่สูงสุดคือ“ความตั้งใจเรียนในชั้นเรียน” รองลงมาคือ“การทบทวนความรู้หลังเรียน”

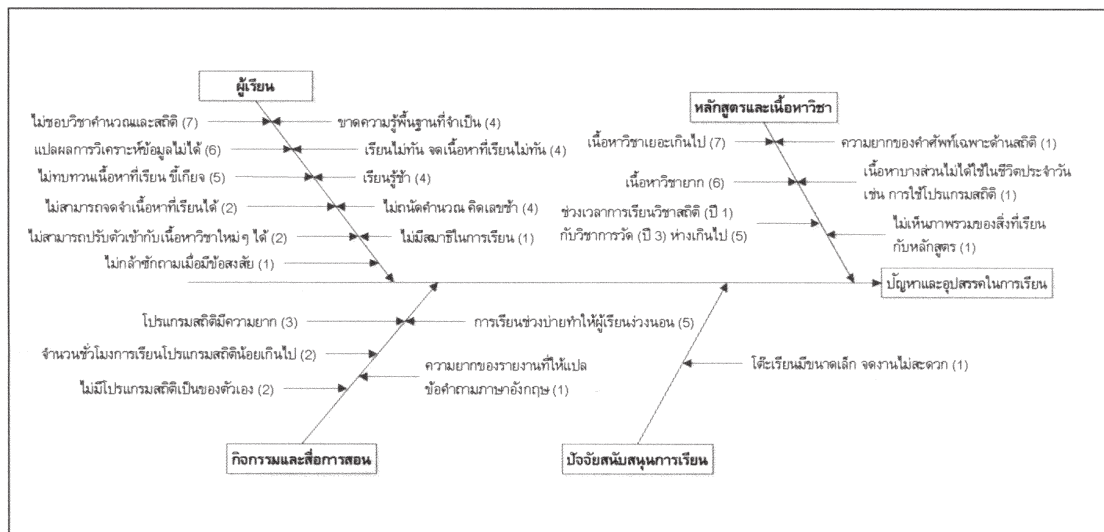
นอกจากองค์ประกอบด้านผู้เรียนแล้ว ผู้เรียนยังรับรู้ว่าจะ**องค์ประกอบด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้**เป็นปัจจัยความสำเร็จในการเรียนเช่นกันโดยปัจจัยความสำเร็จด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความถี่สูงสุดคือ“การฝึกปฏิบัติในชั้นเรียน” **องค์ประกอบด้านผู้สอน**พบว่าปัจจัยความสำเร็จที่มีความถี่สูงสุดคือ“ความชัดเจนในการสอนของผู้สอน” และ**องค์ประกอบด้านสื่อ/วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน** พบว่าปัจจัยความสำเร็จที่มีความถี่สูงสุดคือ“ความน่าสนใจของสื่อการสอน” สำหรับ**องค์ประกอบด้านหลักสูตร**พบว่าผู้เรียนรับรู้ว่าจะ“ความเข้าใจความสำคัญและเนื้อหาหลักสูตร” เป็นปัจจัยความสำเร็จในการเรียนของผู้เรียน นอกจากนี้ผู้เรียนยังรับรู้ว่าจะเพื่อนร่วมชั้นเรียนเป็นปัจจัยของความสำเร็จในการเรียนด้วยโดยผู้เรียนรับรู้ว่าจะ“การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเพื่อนร่วมชั้นเรียน” และ“การกระตุ้น/การสร้างแรงจูงใจจากเพื่อนร่วมชั้นเรียน” เป็นปัจจัยความสำเร็จของการเรียนรายวิชาการวัดและการทดสอบทางจิตวิทยาผลการวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับปัจจัยความสำเร็จในการเรียนรายวิชาการวัดและการทดสอบทางจิตวิทยาแสดงไว้ในภาพ1

ภาพ 1 ปัจจัยความสำเร็จในการเรียนรายวิชาการวัดและการทดสอบทางจิตวิทยา

สำหรับผลการวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการเรียนสามารถสรุปได้เป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตรและเนื้อหาวิชา ด้านผู้เรียน ด้านกิจกรรมและสื่อการสอน และด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนโดยพบว่าปัญหาและอุปสรรคในการเรียนส่วนใหญ่เป็นปัญหาจากตัวผู้เรียนเอง โดยปัญหาและอุปสรรคด้านผู้เรียนที่มีความถี่สูงสุดคือ “ไม่ชอบวิชาคำนวณและสถิติ” รองลงมาคือ “แปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลไม่ได้” และ “ไม่ทบทวนเนื้อหาที่เรียน ซ้ำเกียจ” ตามลำดับ

นอกจากปัญหาและอุปสรรคด้านผู้เรียนแล้ว ผู้เรียนยังรับรู้ bahwaหลักสูตรและเนื้อหาวิชาก็เป็นปัญหาและอุปสรรคในการเรียนเช่นกัน โดยปัญหาและอุปสรรคที่มีความถี่สูงสุดในด้านหลักสูตรและเนื้อหาวิชาคือ “เนื้อหาวิชาเยอะเกินไป” รองลงมาคือ “เนื้อหาวิชายาก” และ “ช่วงเวลารเรียนวิชาสถิติ(ปี 1) กับวิชาการวัด (ปี 3) ห่างเกินไป” ตามลำดับด้านกิจกรรมและสื่อการสอนพบว่าปัญหาและอุปสรรคที่มีความถี่สูงสุดคือ “การจัดการเรียนการสอนช่วงบ่ายทำให้ผู้เรียนง่วงนอน” และ “โปรแกรมสถิติที่ใช้มีความยาก” ตามลำดับ นอกจากนี้ผู้เรียนยังระบุปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนว่าโต๊ะเรียนที่มีขนาดเล็กทำให้จดงานไม่สะดวก ผลการวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการเรียนรายวิชาการวัดและการทดสอบทางจิตวิทยาแสดงไว้ในภาพ 2

*หมายเหตุ ตัวเลขในวงเล็บคือความถี่ในการตอบ

ภาพ 2 ปัญหาและอุปสรรคในการเรียนรายวิชาการวัดและการทดสอบทางจิตวิทยา

การอภิปรายผล

ผู้วิจัยแบ่งการอภิปรายผลเป็น 2 ตอน ได้แก่ตอนที่ 1 การรับรู้พัฒนาการในการเรียนรู้ และความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้พัฒนาการในการเรียนรู้กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาการวัดและการทดสอบทางจิตวิทยา และตอนที่ 2 ปัจจัยความสำเร็จและปัญหาอุปสรรคในการเรียนรายวิชาการวัดและการทดสอบทางจิตวิทยา

ตอนที่ 1 การรับรู้พัฒนาการในการเรียนรู้ และความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้พัฒนาการในการเรียนรู้กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาการวัดและการทดสอบทางจิตวิทยา

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาการรับรู้พัฒนาการในการเรียนรู้รายวิชาการวัดและการทดสอบทางจิตวิทยาของผู้เรียนศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้พัฒนาการในการเรียนรู้กับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรายวิชาการวัดและการทดสอบทางจิตวิทยาและศึกษาปัจจัยความสำเร็จและปัญหาอุปสรรคของผู้เรียนรายวิชาการวัดและการทดสอบทางจิตวิทยา ผลการวิจัยพบว่าหลังเรียนรายวิชาการวัดและการทดสอบทางจิตวิทยาแล้วผู้เรียนรับรู้ว่าคุณมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาโดยรวมและความรู้ความเข้าใจในรายหัวข้อแสดงให้เห็นว่าผู้เรียนรับรู้ว่าคุณมีพัฒนาการในการเรียนรายวิชาการวัดและการทดสอบทางจิตวิทยา โดยพบว่าหัวข้อเนื้อหาที่มีคะแนนพัฒนาการสูงสุด 2 ลำดับแรกได้แก่ “การวิเคราะห์คุณภาพของข้อคำถามรายข้อ” และ “ประเภทและวิธีการประมาณค่าความเที่ยง” ซึ่งน่าจะมีส่วนมาจากการเรียนการสอนในหัวข้อการวิเคราะห์คุณภาพของข้อคำถามรายข้อและประเภทและวิธีการประมาณค่าความเที่ยงผู้สอนใช้วิธีการสอนที่มีความหลากหลายเมื่อเปรียบเทียบกับหัวข้อเนื้อหาอื่นๆ (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะมนุษยศาสตร์. 2557: ออนไลน์) กล่าวคือ ผู้สอนใช้วิธีการบรรยาย สาธิต ให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้า/เรียนรู้ด้วยตนเอง และให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดและฝึกปฏิบัติการคำนวณด้วยมือและใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปเพื่อวิเคราะห์คุณภาพของข้อคำถามรายข้อและการประมาณค่าความเที่ยง นอกจากนี้รายงานกลุ่มที่ได้มอบหมายให้ผู้เรียนทำในรายวิชานี้ยังเกี่ยวข้องกับ การวิเคราะห์คุณภาพของข้อคำถามรายข้อและการประมาณค่าความเที่ยงของเครื่องมือวัดตัวแปรทางจิตวิทยาเป็นหลักจึงน่าจะเป็นสาเหตุให้ผู้เรียนรับรู้ว่าคุณมีพัฒนาการในหัวข้อเนื้อหาดังกล่าวสูงสุดเป็นสองลำดับแรก ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีสอนที่มีความหลากหลายจึงเป็นแนวทางสำคัญในการพัฒนาการเรียนรู้อของผู้เรียนสอดคล้องกับพัชรวัตทองเนื่อง(2553) ที่ได้อธิบายว่าความหลากหลายของกิจกรรมการเรียนรู้จะช่วยกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนในการเรียนรู้ ซึ่งส่งผลให้พัฒนาการด้านสติปัญญาของผู้เรียนสูงขึ้นเช่นเดียวกับนันทวันสุวรรณรูป(2554) ที่ได้อธิบายว่าการใช้วิธีการสอนที่มีความหลากหลายจะช่วยกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน

สำหรับหัวข้อเนื้อหา “ความรู้พื้นฐานทางสถิติ” ซึ่งพบว่าผู้เรียนรับรู้ว่าคุณมีพัฒนาการในการเรียนรู้น้อยที่สุดน่าจะมีส่วนมาจากการหลักสูตรวิชาสาขาสถิติบัณฑิตสาขาวิชาจิตวิทยากำหนดให้ผู้เรียนจะต้องเรียนรายวิชาสถิติสำหรับจิตวิทยาในชั้นปีที่ 1 (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะมนุษยศาสตร์. 2557ก: ออนไลน์) แสดงว่าผู้เรียนรายวิชาการวัดและการทดสอบทางจิตวิทยาทุกคนเคยเรียนวิชาสถิติมาก่อนแล้ว นอกจากนี้ผู้เรียนเกือบทั้งหมดเป็นผู้เรียนในโปรแกรมคณิต-วิทย์ และศิลป์-คำนวณ (ร้อยละ 86.11) ซึ่งทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้สถิติเบื้องต้นมาแล้วในระดับชั้นมัธยมปลายจึงทำให้คะแนนความรู้ความเข้าใจในหัวข้อ “ความรู้พื้นฐานทางสถิติ” ก่อนเรียนของผู้เรียนรายวิชาการวัดและการทดสอบทางจิตวิทยาอยู่ในระดับสูงสุดเมื่อเปรียบเทียบกับหัวข้ออื่นๆ ($M=2.56$, $SD=1.08$) ส่งผลให้คะแนนความแตกต่างระหว่างความรู้ความเข้าใจในหัวข้อความรู้พื้นฐานทางสถิติก่อนเรียนและหลังเรียนหรือคะแนนพัฒนาการอยู่ในระดับต่ำสุด

นอกจากนี้ ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้พัฒนาการในการเรียนรู้กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาการวัดและการทดสอบทางจิตวิทยาพบว่าการรับรู้พัฒนาการในการเรียนรู้มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาการวัดและการทดสอบทางจิตวิทยาในทิศทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแม้ว่าจะเป็นความสัมพันธ์ระดับปานกลางแต่ก็แสดงให้เห็นแนวโน้มความสอดคล้องกันระหว่างการรับรู้ของผู้เรียนเกี่ยวกับพัฒนาการในการเรียนรู้ของตนเองกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เป็นคะแนนสอบในรายวิชานี้ซึ่งน่าจะมีสาเหตุมาจากผู้เรียนได้รับข้อมูลป้อนกลับ(feedback) ในระหว่างการเรียนรายวิชานี้ ทั้งข้อมูลป้อนกลับจากการทำแบบฝึกหัดการฝึกปฏิบัติและคะแนนสอบกลางภาคจึงน่าจะทำให้ผู้เรียนรับรู้ตนเองตามความเป็นจริงและประเมินพัฒนาการในการเรียนรู้ของตนเองได้สอดคล้องกับคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนซึ่งเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ นอกจากนี้การรับรู้พัฒนาการในการเรียนรู้ของผู้เรียนน่าจะสะท้อนให้เห็นว่าผู้เรียนเกิดการรับรู้ความสามารถทางวิชาการของตนเอง(academic self-efficacy) ซึ่งผลการศึกษาต่างๆ สนับสนุนว่าการรับรู้ความสามารถทางวิชาการมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหรือผลการเรียนของผู้เรียน(Ogunmakin; & Akomolafe. 2013: 573; Galla; et al. 2014: 307) กล่าวคือผู้เรียนที่มีการรับรู้ความสามารถทางวิชาการของตนเองสูงมีแนวโน้มที่จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงด้วยจึงน่าจะเป็นสาเหตุที่ทำให้พบความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้พัฒนาการในการเรียนรู้กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาการวัดและการทดสอบทางจิตวิทยา

ตอนที่ 2 ปัจจัยความสำเร็จและปัญหาอุปสรรคในการเรียนรายวิชาการวัดและการทดสอบทางจิตวิทยา

การวิเคราะห์ปัจจัยความสำเร็จของการเรียนรายวิชาการวัดและการทดสอบทางจิตวิทยา ผู้เรียนรับรู้ว่าปัจจัยด้านผู้เรียนเป็นปัจจัยหลักของความสำเร็จในการเรียนรายวิชานี้ โดยเฉพาะด้านพฤติกรรมการเรียนในลักษณะของความตั้งใจเรียนในชั้นเรียนที่ได้รับการประเมินว่าเป็นปัจจัยของความสำเร็จมากที่สุด ซึ่งผู้สอนสามารถใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อช่วยส่งเสริมและกระตุ้นความตั้งใจเรียนในชั้นเรียนของผู้เรียนได้ โดยเฉพาะการฝึกปฏิบัติในชั้นเรียนที่ได้รับการประเมินว่าเป็นปัจจัยด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความสำคัญต่อความสำเร็จในการเรียนรายวิชานี้มากที่สุด การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติในชั้นเรียนจะช่วยทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและตั้งใจเรียนมากขึ้น นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังพบว่าปัจจัยความสำเร็จที่มีความสำคัญมากอีกปัจจัยหนึ่งคือความรู้พื้นฐานทางคณิตศาสตร์และสถิติ ซึ่งน่าจะมีสาเหตุมาจากหัวข้อเนื้อหาของรายวิชาการวัดและการทดสอบทางจิตวิทยาหลายหัวข้อจะต้องอาศัยการคำนวณตัวเลขและการทดสอบทางสถิติได้แก่หัวข้อความรู้พื้นฐานทางสถิติ การวิเคราะห์คุณภาพของข้อคำถามรายข้อ วิธีการประมาณค่าความเที่ยง ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการวัดและการประมาณค่าคะแนนจริงหลักฐานของความตรงและการวิเคราะห์องค์ประกอบ(มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะมนุษยศาสตร์. 2557ช: ออนไลน์) ทำให้ผู้เรียนจำเป็นต้องอาศัยความรู้พื้นฐานทางคณิตศาสตร์และสถิติเป็นอย่างมากส่งผลทำให้ผู้เรียนรับรู้ว่าคุณสมบัติพื้นฐานทางคณิตศาสตร์และสถิติเป็นปัจจัยความสำเร็จที่มีความสำคัญต่อการเรียนรายวิชาการวัดและการทดสอบทางจิตวิทยา แม้ว่าผู้เรียนจะเคยเรียนวิชาสถิติสำหรับจิตวิทยามาก่อนหน้านี้แล้ว(มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะมนุษยศาสตร์. 2557ก: ออนไลน์) แต่ก็อาจจะยังไม่เพียงพอต่อการเรียนรายวิชาการวัดและการทดสอบทางจิตวิทยา ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนรายวิชาต่างๆในหลักสูตรควรจะช่วยปูพื้นฐานความรู้ทางคณิตศาสตร์และสถิติให้กับผู้เรียนด้วยเพื่อทำให้ผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานเพียงพอต่อการเรียนรายวิชาการวัดและการทดสอบทางจิตวิทยา เช่นการมอบหมายให้ผู้เรียนอ่านบทความวิจัยที่มีการแสดงค่าสถิติและการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล เป็นต้น

การวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการเรียนรายวิชาการวัดและการทดสอบทางจิตวิทยาที่พบว่าผู้เรียนรับรู้ปัญหาและอุปสรรคในการเรียนรายวิชานี้มาจากตัวผู้เรียนเป็นหลัก โดยเฉพาะความไม่ชอบวิชาคำนวณและสถิติและการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลไม่ได้ แม้ว่าผู้เรียนส่วนใหญ่จะเรียนโปรแกรมคณิต-วิทย์ และโปรแกรมศิลป์-คำนวณในระดับมัธยมปลาย แต่ก็ไม่ได้รับประกันว่าผู้เรียนจะชอบวิชาคำนวณและสถิติ ดังนั้นผู้สอนอาจจะแก้ปัญหาและอุปสรรคเหล่านี้ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยเฉพาะการเพิ่มการฝึกปฏิบัติให้มากขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์และแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้เมื่อผู้เรียนมีประสบการณ์ของความสำเร็จในการเรียนหรือมีประสบการณ์ของความชำนาญหรือการบรรลุผลการปฏิบัติงาน(mastery experiences or performance attainments) ตามแนวคิดของอัลเบิร์ต แบนดูรา(Albert Bandura) ก็จะทำให้ผู้เรียนเกิดการรับรู้ความสามารถของตนเอง (self-efficacy) ได้ (Luthans; Luthans; & Luthans. 2004: 48; Citing Bandura. 1997) ซึ่งก็น่าจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกด้านบวกต่อการเรียนรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการคำนวณและสถิติได้ สำหรับปัญหาและอุปสรรคด้านหลักสูตรและเนื้อหา วิชาผู้เรียนรับรู้ว่ามีเนื้อหาวิชานี้ค่อนข้างยากและเยอะ ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรจึงอาจจะต้องพิจารณาว่าควรจะปรับเนื้อหาวิชานี้หรือไม่อย่างไร เช่น การกำหนดให้ผู้เรียนจะต้องเรียนรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการวัดและการทดสอบทางจิตวิทยาจำนวน 2 รายวิชาที่มีความต่อเนื่องกันเพื่อให้ผู้เรียนไม่ต้องเรียนเนื้อหาวิชามากเกินไปและสามารถทำความเข้าใจเนื้อหาวิชาที่มีความยากได้อย่างลึกซึ้งมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการวิจัยพบว่าผู้เรียนรับรู้ว่าคุณภาพของข้อคำถามรายข้อ และหัวข้อ“ประเภทและวิธีการประมาณค่าความเที่ยง” มากที่สุด ซึ่งเป็นหัวข้อที่มีวิธีการสอนที่มีความหลากหลายทั้งการบรรยาย การสาธิต การทำแบบฝึกหัด การฝึกปฏิบัติในชั้นเรียน และการเรียนรู้ด้วยตนเอง ดังนั้นผู้สอนจึงควรใช้วิธีการสอนที่มีความหลากหลายเช่นนี้ในหัวข้ออื่นๆด้วยเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในเนื้อหาวิชาและมีประสิทธิผลในการเรียนสูงสุด

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งต่อไปควรที่จะวิจัยเพื่อประเมินความต้องการจำเป็น (needs assessment) ในการเรียนรายวิชาการวัดและการทดสอบทางจิตวิทยาด้วยการสำรวจว่าผู้เรียนยังขาดความรู้ ทักษะและความสามารถอะไรบ้างที่มีความจำเป็นต่อความสำเร็จในการเรียนรายวิชานี้ การวิเคราะห์หาสาเหตุของการขาดความรู้ทักษะและความสามารถที่มีความจำเป็นต่อความสำเร็จในการเรียนรายวิชานี้และการกำหนดแนวทางหรือวิธีการเพื่อพัฒนาความรู้ทักษะและความสามารถที่มีความจำเป็นต่อความสำเร็จในการเรียนรายวิชานี้เพื่อพัฒนาประสิทธิผลในการเรียนของผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรม

บรรณานุกรม

- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2552). **ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นันทวัน สุวรรณรูป. (2554, กรกฎาคม-กันยายน). ปกิณกะบนเส้นทางแห่งการเรียนรู้: การออกแบบรายวิชาการสร้างเสริมสุขภาพ. **วารสารพยาบาลศาสตร์**. 29(3): 103-107.
- พัชรราวดี ทองเนื่อง. (2553). ผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญต่อความรู้และการพัฒนาผู้เรียนในรายวิชาพยาธิสรีรวิทยาสำหรับนักศึกษาพยาบาล. **วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์**. 2(1): 73-89.
- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะมนุษยศาสตร์. (2557ก). **หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555**. สืบค้นเมื่อ 16 ธันวาคม 2557, จาก http://hu.swu.ac.th/files/academics/tqf/tqf56/tqf2/T2_BSc_Psychology.pdf
- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะมนุษยศาสตร์. (2557ข). **มคอ.3 รายละเอียดของรายวิชาการวัดและการทดสอบทางจิตวิทยา**. สืบค้นเมื่อ 16 ธันวาคม 2557, จาก http://hu.swu.ac.th/files/academics/tqf/57/SC_PG/T3_PG341_1_57.pdf
- Coon, Dennis; & Mitterer, John. (2010). **Introduction to Psychology: Gateways to Mind and Behavior**. Australia; Belmont, CA: Wadsworth/Thomson.
- Galla, M. G.; et al. (2014). A Longitudinal Multilevel Model Analysis of the Within-Person And Between-Person Effect of Effortful Engagement and Academic Self-Efficacy on Academic Performance. **Journal of School Psychology**. 52(3): 295-308.
- Luthans, F; Luthans, K.; & Luthans, B. (2004). Positive Psychological Capital: Beyond Human and Social Capital. **Business Horizons**. 47(1): 45-50. citing Bandura, Albert. (1997). Self-Efficacy: The Exercise of Control. New York: Freeman.
- Miller, Leslie; Lovler, Robert; & McIntire, Sandra. (2013). **Foundations of Psychological Testing: A Practical Approach**. 5th ed. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Ogunmakin, A. O.; & Akomolafe, M. J. (2013). Academic Self-Efficacy, Locus of Control and Academic Performance of Secondary School Students in Ondo State, Nigeria. **Mediterranean Journal of Social Sciences**. 4(11): 570-576.